

רע"פ 4323/14 - רוני מולדובן נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 4323/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: רוני מולדובן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 11.6.2014, בעפ"ג 9225-04-14, שניתן על-ידי כב' השופטים ע' גרשון; מ' רניאל; ח' שרעבי

בשם המבקש: עו"ד אליהו סרור

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים ע' גרשון; מ' רניאל; ח' שרעבי), בעפ"ג 9225-04-14, מיום 11.6.2014, בגדרו נדחה ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט א' גופמן), בת"פ 717-02-09, מיום 18.2.2014.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. ביום 17.9.2013, הרשיע בית משפט השלום בחדרה את המבקש, על יסוד הודאתו, בביצוע שורה של עבירות מס: שלוש עבירות של אי הגשת דו"ח במועד, לפי סעיף 216(4) בצירוף סעיף 224א לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); עבירה נוספת של אי הגשת דו"ח במועד, לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה; אי קיום דרישה הכלולה בהודעה שניתנה בהתאם לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 216(1) לפקודת מס הכנסה; ושש עבירות של אי העברה במועד של מס שנוכה, לפי סעיף 219 וסעיף 224א לפקודת מס הכנסה.

3. בגזר דין, מיום 18.2.2014, הדגיש בית משפט השלום את חומרתן של עבירות המס ופגיעתן הקשה בכלל הציבור והמשק. כמו כן, הודגשה החומרה במעשיו של המבקש, אשר ביצע עבירות רבות במשך מספר שנים, ו"סיגל לעצמו התנהגות עבריינית סדרתית". נקבע, כי מתחם הענישה נע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין 14 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט ציין, כי המבקש כבר הורשע בעבר בביצוע עבירות מס, אשר בגין ריצה גם עונשי מאסר. עוד צויין, כי המבקש לא הסיר את המחדלים, וכי גם אם ביצוע העבירות נעשה על רקע "הסתבכות כלכלית", אין לתת לכך משקל רב. לקולה, נתן בית המשפט את דעתו לנסיבותיו האישיות של המבקש, אשר אינן קלות. לאחר זאת, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים; וקנס בסך 20,000 ש"ח.

4. המבקש ערער על גזר הדין לבית המשפט המחוזי בחיפה. בית המשפט המחוזי דחה את טענתו של המבקש, לפיה יש להקל בעונשו מאחר שעלה בידו להסיר חלק מן המחדלים. בית המשפט ראה בכך "תיקון חלקי, לאחר שנים רבות, שהוא צעד בכיוון הנכון, אבל אינו מספיק". כמו כן, נדחתה טענתו של המבקש, לפיה קופת המדינה לא נפגעה כתוצאה מביצוע העבירות. הובהר, כי טענותיו של המבקש בהקשר זה אינן מבוססות דיין, ועל כל פנים השאלה העומדת לדיון איננה "המאזן הכספי" בין המבקש לבין קופת המדינה, מכיוון שאי דיווח במועד, כשלעצמו, שומט את הקרקע תחת פעולתה התקינה של מערכת המס. בית המשפט המחוזי דחה גם את טענותיו הנוספות של המבקש, וציין כי ניכרת בהן חוסר עקביות. עוד נקבע, כי בנוגע לחלק מן האישומים אכן חל שיהוי בהגשת כתב האישום, אלא שאין בכך בכדי להצדיק הקלה בעונשו של המבקש, כאשר מלכתחילה מדובר בעונש קל יחסית. לבסוף, הדגיש בית המשפט המחוזי את הרשעותיו הקודמות של המבקש, בעבירות של אי הגשת דו"חות למס הכנסה, אשר מהוות שיקול מרכזי להחמרה בעונשו.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה שלפניי נטען לקיומו של "שינוי נסיבות מהותי" אשר אירע לאחר שניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי. לדברי המבקש, משפחתו נרתמה, במפתיע, לגייס עבורו סכום של 55,000 ש"ח להסרת המחדלים, ככל שהדבר יסייע להקל בעונשו של המבקש. התפתחות נוספת, כך נטען, היא הגשתו של הדו"ח היחיד שטרם הוגש על ידי המבקש, במקביל להגשת הבקשה לרשות ערעור. בנוסף, חזר המבקש ונטען לקיומו של שיהוי בהגשתו של כתב האישום, ולדבריו יש בכך טעם מספק להקלה בעונשו. עוד נטען, כי הערכאות הקודמות לא נתנו את המשקל הראוי לשיקולים לקולה, וביניהם הטענה לפיה לא נגרם נזק לקופת המדינה; הודאתו של המבקש בביצוע העבירות; פעילותו להסרת המחדלים; ונסיבותיו האישיות. לטענת המבקש, העונש שהושת עליו חורג לחומרה "אף מהעונש המוטל על הרשעות בעבירות חמורות יותר".

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בבקשה לרשות ערעור ובצרופותיה, נחה דעתי כי דינה להידחות, מאחר שהיא איננה עומדת באמות המידה שנקבעו לקבלת רשות ערעור "בגלגול שלישי". הבקשה שלפניי נסובה כולה סביב מידת עונשו של המבקש. הלכה מושרשת היא, כי השגה על חומרת העונש איננה מצדיקה לימתן רשות ערעור, למעט במקרים חריגים שבהם ניכרת סטיה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת במקרים דומים (רע"פ 4185/14 גולן נ' מדינת ישראל (22.6.2014); רע"פ 2931/14 ברק נ' מדינת ישראל (12.5.2014); רע"פ 617/14 לוי נ' מדינת ישראל (4.3.2014)).

7. בנדון דידן, עונשו של המבקש איננו סוטה לחומרה ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים (ראו והשוו: רע"פ 3120/14 נעים נ' מדינת ישראל (8.5.2014) (להלן: עניין נעים); רע"פ 1552/11 לוי נ' מדינת ישראל (27.2.2011)). יתר על כן, מקובלים עליו דבריו של בית המשפט המחוזי, לפיהם עונשו של המבקש נטה לקולה, וזאת בפרט נוכח עברו הפלילי המכביד. בנוסף, רוב טענותיו של המבקש כבר נדונו ונדחו על-ידי הערכאות הקודמות. בכך, מהווה הבקשה לרשות ערעור מעין ניסיון לערוך "מקצה שיפורים" בעקבות החלטות קודמות, וההליך הנוכחי איננו אכסניה מתאימה לניסיון כזה (ראו, למשל, רע"פ 3364/14 מנצור נ' מדינת ישראל (9.6.2014)).

8. למעלה מן הצורך יובהר, כי גם לגופן, דין טענותיו של המבקש להידחות. להסרת מחדלים מצד הנאשם יש ערך, ובמקרים המתאימים ינתן לכך משקל במסגרת שיקולי הענישה. דא עקא, גם כיום, בחלוף שנים ארוכות מיום הגשת כתב האישום, טרם הסיר המבקש את כל המחדלים. בבקשה שלפניי נטען, בהקשר זה, ל"שינוי נסיבות מהותי". ואולם, הלכה למעשה, שינוי זה מתמצה בהצהרתו של המבקש על הגשתו של דו"ח חסר, ובהצהרה על כך שיש בידו לשלם למשיבה את סכום המחדל הכספי, "במידה והדבר יסייע לשינוי החלטת בית המשפט קמא באופן שיבטל את רכיב המאסר שנגזר על המבקש". מובן, כי אין לראות בכך "שינוי מהותי", ולטעמי אף ניתן למצוא טעם לפגם באופן ובעיתוי בו הועלתה טענה זו. ככלל, הרלוונטיות של הסרת המחדלים היא בהשלמת החסר מקופת המדינה, ובכך שהיא מעידה על חרטה מצד הנאשם. בעניינינו, נוכח ניסיונו של המבקש להתנות את הסרת המחדלים בביטול עונש המאסר, אינני סבור שניתן לראות בכך הבעת חרטה מצידו. ויובהר, כי "עם כל חשיבותו של פירעון החוב, בסופו של דבר אין מדובר במעשה חסד שעשה הנאשם, אלא בפירעון מה שניתן היה לגבות ממנו גם בדרכים אחרות" (ע"פ 2407/05 מן נ' מדינת ישראל (11.7.2005)).

9. באופן דומה, יש לדחות גם את הטענה לפיה יש להקל בעונשו של המבקש, מכיוון שלדבריו קופת המדינה לא נפגעה כתוצאה מביצוע העבירות. ראשית, ספק בעיניי אם ניתן לקבל את הרכיב העובדתי בטענה זו, שכן המאזן שצורף לבקשה הוא מאזן בוחן ולא מאזן מבוקר. שנית, אי העברת דו"חות במועד פוגעת, כשלעצמה, באפקטיביות של מערכת המס וביכולתה לתכנן את היקף הגבייה. בנוסף, הורשע המבקש, בין היתר, בשש עבירות של אי העברת ניכויים במועד, וכבר נאמר כי דינן של עבירות אלה נושק לדינה של גניבה בידי מורשה (רע"פ 26/97 לקס ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(2) 673, 690 (1998)). ככלל, נודעת חומרה יתרה לעבירות מס, ואינני נדרש להכביר מילים בנושא זה (ראו, למשל, עניין נעים); אך מן הראוי להזכיר, כי נוכח חומרה זו, מדיניות הענישה בעבירות מס גורסת כי יש ליתן את משקל הבכורה לאינטרס הציבורי, ובכלל זה יש חשיבות לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף אותם על פני התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013)). אשר על כן, אינני סבור כי הערכאות הקודמות החמירו עם המבקש יתר על המידה, ואין מקום להתערב בעונש שהושת עליו.

10. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

נוכח דחיית הבקשה, עיכוב הביצוע עליו הוריתי בהחלטתי מיום 18.6.2014, מבוטל בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 17.7.2014, עד לשעה 10:00, בימ"ר קישון או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

11. ניתנה היום, כ"ח בסיון התשע"ד (26.6.2014).

ש ו פ ט
